

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 209/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jindřichom Stoszecom, Černyševského 26, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo/297/2018 z 19. decembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavného súdu 16. marca 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo v civilnom spore odmietnuté jeho dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu. Sťažovateľ žiada zrušiť napadnuté rozhodnutie s tým, že vec sa vráti najvyššiemu súdu.

II.

2. Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 5. októbra 2016 zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa proti žalovaným domáhal náhrady škody 3 000 eur, zastavil konanie sčasti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal odstránenia stavby rodinného domu žalovaných, a žalovaným priznal proti sťažovateľovi náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že sťažovateľ a žalovaní sú susedia, ktorí mali na pozemku stavbu, ktorá nespĺňala základné požiadavky stavby, bola v zlom technickom stave a pri jej výstavbe boli použité výrobky obsahujúce azbestové vlákna. Táto stavba na pozemku žalovaných mala sťažovateľovi spôsobiť škodu stratou na nájomnom, tienení jeho pozemku a kontamináciou pôdy. Z vykonaného dokazovania nevyplývali skutočnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k zisteniu škody, keďže nebola preukázaná strata na ušlom zisku, na kontaminácii pôdy a ani škoda, ktorá mala byť spôsobená tienení. Čiastočné zastavenie konania okresný súd odôvodnil späťvzatím žaloby sťažovateľom v tejto časti. Rozhodnutie o náhrade trov konania okresný súd

odôvodnil plným úspechom žalovaných a tým, že žalovaní čiastočné späťvzatie žaloby svojim konaním nezavinili.

3. Krajský súd v Bratislave na odvolanie sťažovateľa rozsudkom z 10. mája 2018 rozsudok okresného súdu potvrdil s tým, že okresný súd náležite zistil skutkový stav a vec posúdil správne po právnej stránke, keďže z vykonaného dokazovania nevyplývali skutočnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že stavby na pozemkoch žalovaných spôsobili sťažovateľovi škodu. Rovnako potvrdil výrok o čiastočnom zastavení konania, pričom sa vysporiadal s námietkami sťažovateľa vo vzťahu k tomuto výroku, keď poukázal na to, že sťažovateľ v tejto časti zobral žalobu späť na pojednávaní a žalovaní s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasili.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, prípustnosť ktorého odvodil z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Namietol, že v konaní na okresnom súde zobral žalobu sčasti o odstránenie stavby späť, no k tomuto ho viedlo nesprávne poučenie okresného súdu o tom, že v tejto časti bude žaloba vylúčená na samostatné konanie. Sťažovateľ neakceptoval výrok o trovách konania, keďže bol v konaní vlastne úspešný a súdy sa nezaoberali jeho sociálnym postavením a vekom. Podľa tvrdenia sťažovateľa v dovolaní nemožno mať výhrady voči výroku o zamietnutí nároku na náhradu škody. Napriek tomu v dovolaní uvádza skutočnosti, podľa ktorých sa javí byť logickou aj jeho argumentácia k vzniku škody, ktorú ako paušálnu sumu náhrady požadoval na úrovni 3 000 eur. Touto čiastkou sa mu mali nahradiť náklady na odstránenie škôd, náklady na vedenie sporu a psychickú satisfakciu. Podľa sťažovateľa výrok o náhrade škody mal mať preventívny účinok na žalovaných. Tieto aspekty mali byť podľa sťažovateľa zohľadnené aj pri rozhodovaní o trovách konania.

5. O dovolaní najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že odvolanie odmietol. Vychádzal z toho, že porušenie práva na spravodlivý proces sťažovateľa malo vyplývať z nesprávneho rozhodnutia o zastavení konania a nesprávneho rozhodnutia o náhrade trov konania. K nesprávne zastaveniu konania najvyšší súd uviedol, že túto námietku si sťažovateľ mohol, a aj uplatnil v odvolaní, pričom krajský súd sa s jeho námietkou dostatočne vysporiadal. Podľa dovolacieho súdu nesprávnym postupom okresného súdu nemôže byť zastavenie konania, ktoré vychádza z vôle sťažovateľa prejavenej na pojednávaní. K námietkam sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku najvyšší súd poukázal na to, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, a jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím okresného súdu nemožno považovať za neodôvodnený. V súvislosti s námietkou sťažovateľa k výroku o náhrade trov konania najvyšší súd uviedol, že toto rozhodnutie sa netýka veci samej, a preto je dovolanie v tejto časti neprípustné.

III.

6. Podľa sťažovateľa postupom súdov boli porušené jeho základné práva, keďže ich rozhodnutia sú nespravodlivé a protistranu motivujú na recidívu protiprávneho konania. Sťažovateľ uznáva, že si mal od samotného počiatku zvoliť kvalifikovaného právneho zástupcu, čo neurobil, pretože porušenie jeho práv bolo zjavné. Sťažovateľ uvádza, že má nekvalifikované predstavy o pojmoch zákonnosť a spravodlivosť, dôkazné bremeno, výška škody a pod. Je toho názoru, že už okresný súd ho mal vyzvať na odstránenie väd žaloby a na pojednávaní sa mal zdržať moderovania jeho procesných práv a mal ho vyzvať, aby si zvolil právneho zástupcu. Až po vyčerpaní týchto možností mal autoritatívne rozhodnúť. Osobitne v tejto súvislosti poukázal na svoj vek. Prílišný

formalizmus pri výklade právnych noriem v konaní o jeho žalobe viedol k extrémne nespravodlivému záveru, čo znamená porušenie základných práv. Podľa sťažovateľa bol v jeho prípade daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

IV.

7. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

8. Konanie pred okresným a krajským súdom skončilo tak, že (i) žaloba sťažovateľa o náhradu škody bola zamietnutá, (ii) konanie sčasti o odstránenie stavby bolo zastavené a (iii) sťažovateľ bol zaviazaný na náhradu trov žalovaným. Tieto závery odmietnutím dovolania odmietol preskúmať najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí.

9. K námietkam sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá, najvyšší súd poukázal na to, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, pričom jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím okresného súdu nemožno považovať za neodôvodnený. Táto argumentácia najvyššieho súdu nevykazuje žiadne znaky či už arbitrárneho alebo formalistického prístupu k hodnoteniu podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, keďže už rozhodnutia okresného a krajského súdu dávajú sťažovateľovi jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku zadanú jeho žalobou. Záver o zamietnutí žaloby sťažovateľa neobsahuje žiaden zjavný či už skutkový alebo právny omyl.

10. K námietke sťažovateľa o tom, že k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo na nátlak súdu, sa v konaní vyjadril už krajský súd, ktorý poukázal na obsah zápisnice o pojednávaní, na ktorom sťažovateľ zobral žalobu sčasti späť, pričom túto jeho argumentáciu zopakoval v napadnutom rozhodnutí aj najvyšší súd. Predstava sťažovateľa o tom, že bol k čiastočnému späťvzatiu donútený poučením súdu, nie je spôsobilá spochybníť správnosť záveru o tom, že k zastaveniu konania došlo v súlade so zákonom. Sťažovateľ sa na strane jednej dovoláva materiálneho vedenia konania, ktoré sa malo prejavíť jeho poučovaním zo strany súdu alebo odstraňovaním väd jeho žaloby, no na strane druhej neakceptuje vyjadrenie súdu, ktoré malo byť pohnútkou na to, že žalobu zobral sčasti späť. Sťažovateľ prejavil vôľu zobrať žalobu späť a okresný súd sa s touto skutočnosťou vysporiadal procesne predvídateľným spôsobom, pričom nebolo jeho úlohou skúmať, čo bolo pohnútkou tohto procesného úkonu sťažovateľa. Preto ani táto argumentácia najvyššieho súdu nevykazuje žiadne znaky či už arbitrárneho alebo formalistického prístupu k hodnoteniu podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

11. Napokon sťažovateľ namietal to, že najvyšší súd odmietol preskúmať správnosť rozhodnutia o tom, že je povinný nahradiť žalovaným trovy konania. Záver napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vychádza z toho, že rozhodnutie o náhrade trov konania sa netýka veci samej, a preto je dovolanie v tejto časti neprípustné. Táto argumentácia najvyššieho súdu však nie je ústavnou sťažnosťou žiadnym spôsobom spochybnená. Konštrukcia sťažovateľa o tom, že súd musí vykladať právne predpisy v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu a pri rozhodovaní mal v súvislosti s jeho vysokým vekom podľa čl. 6 ods. 2 Civilného sporového poriadku zohľadniť špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia, nemá žiaden rozmer vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu, z ktorého by bolo možné vyvodiť jeho rozpor s namietaným porušením základných práv sťažovateľa. Ústavný súd je pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný dôvodmi, ktoré uvádza sťažovateľ, pričom z týchto nevyplýva žiaden argument smerujúci k tomu, že by napadnuté rozhodnutie bolo v rozpore so základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, ako aj tomuto rozhodnutiu predchádzajúce rozhodnutia nižších súdov nie sú výsledkom formalistického prístupu pri výklade právnych noriem, ale nevyhnutným následkom spôsobu uplatňovania práva na súdnu ochranu sťažovateľom, ktorý podal nedôvodnú žalobu bez právneho zastúpenia v čisto subjektívnych predstavách o tom, čo treba považovať za škodu. Záver o zamietnutí žaloby a o náhrade trov konania a o odmietnutí jeho dovolania v tejto súvislosti nemožno považovať za extrémne nespravodlivý, a preto rozporný s jeho základnými právami. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybníť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Tak je to aj v tomto prípade. Preto ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Robert Šorl
predseda senátu